

F-K1 2.EBALU. ERREPASOA : ATOMOA/TAULA/LOTURAK-EBAZPENAK (9-10)

9.- a) Ne eta O^{2-} espezie kimikoak emanda, azter ezazu baieztapen hauek okerrak diren. Arrazoitu.

- a) Bi espezie kimikoek elektroi kopuru berdina dute
  - b) Bi espezie kimikoek protoi kopuru berdina dute
  - c) Oxido ioiaren erradioa handiagoa da neon atomoarena baino.
  - d) Zer lotura mota izango du CaO formulako konposatua?
- Datuak: O(Z=8) Ne(Z=10) Ca(Z=20)

a) Ne: $1s^2 2s^2 2p^6$ (Z=10)
 O: $1s^2 2s^2 2p^4$ (Z=8) $\xrightarrow{+2e^-}$ O^{2-} : $1s^2 2s^2 2p^6$
 Bai $8e^-$ balentzia geruzan

b) Ez, Neona 10p+ eta O^{2-} 8p+

c) $R_{Ne} < R_{O^{2-}}$ (p+ gehiago $\rightarrow$ nukleorau erakarpen handiagoa ezken e^- -en gainean $Z_{Ne} > Z_O$)

d) Ionikoa: $Ca - 2e^- \rightarrow Ca^{+2}$
 $O + 2e^- \rightarrow O^{-2}$
 $\Downarrow$
 kaltzioak $2e^-$ oxigenari emango dizkio erabat

$\Rightarrow$ $(Ca^{+2})(O^{-2})$

- Erakarpen elektrostatikoa = lotura ionikoa.
- Sare tridimentsionala lortuko da $\rightarrow$ NEUTROA
- konposatuaren formula empirikoa $(CaO)_n$ proportzioa ioien artean 1:1 da.

F-K1 2.EBALU. ERREPASOA : ATOMOA/TAULA/LOTURAK-EBAZPENAK (9-10)

10.- Demagun bi elementu ditugula. Batak Z=35 du, eta bestean, energia handien duen elektroaren konfigurazioa $4s^2$ da.

- Adierazi elementuak Klasifikazio Periodikoan dituzten tokiak, halaber zeinek duen ionizazio-energia handiena eta zeinek erradio atomiko handiena. Arrazoitu zure erantzuna.
- Azaldu osatuko duten lotura mota, konposatuaren formula eta substantziak izango dituen ezaugarriak.
- Z=35 duen elementuaren Lewis-en egitura. Azaldu Z=35 duen elementuak hidrogenoarekin sortzen duen konposatuaren formula.

a) $Z=35$ $[Ar] 4s^2 3d^{10} 4p^5$ (Br) $\begin{array}{c} P \\ 4 \end{array} \left\{ \begin{array}{c} T \\ 7A \end{array} \right.$
 $Z=?$ $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$ (Ca) $\begin{array}{c} P \\ 4 \end{array} \left\{ \begin{array}{c} T \\ 2A \end{array} \right.$

Periodo bereko elementuak e^- guztiak berdinak diren karga nuklearra ztertuta dugu. Bromoaren kasuan nukleoan protoi gehiago daude (35), kalzioan baino (20). Br-aren nukleoak erakarpen handiagoa egingo du azken e^- -en gainean eta ondorioz txikiagoa da. $R_{Br} < R_{Ca}$. Honek ondorioz, bromoan gehiago kostatuko da e^- bat kentzea, hau da, Ionizazio potentziala handiagoa da $IP_{Br} > IP_{Ca}$.

b) $Ca - 2e^- \rightarrow Ca^{+2}$
 $Br + 1e^- \rightarrow Br^{-1}$ → Lotura ionikoa : Kalzioak bi e^- askatzen ditu beraz behar ditu bi bromo neutraitasuna lortzeko.
 (CaBr₂)_n Formula empirikoa. → Sate tridimentsionalak osatzen dutenez solidoak dira IP eta up
 → Solido egoeran ez dira eroaleak baina urtan bai disolbatzen ditzake eta lotak aske geratzenditzake
 $CaBr_2 + H_2O \rightarrow Ca^{+2}(aq) + 2Br^{-1}(aq)$

c) $Z=35$ $4s^2 4d^{10} 5p^5$ $\begin{array}{c} IV \\ 7V \\ 7VI \\ 7VII \end{array}$ Lotura kobalente + osatutako ahalmena
 $Z=1$ $1s^1$ Lotura kobalente bat → H-Br - Lotura kobalente sinplea.
 - konposatua eta formula molekularra HF s(-) s(-)
 - konposatu polarra $X_{Br} > X_H \rightarrow$ Bipolarra H-Br
 - Van der Waals indarra : Bipolar - Bipolar $\Rightarrow$ molekulen artean
 $\begin{array}{c} H-Br \\ \vdots \\ H-B \\ \vdots \\ H-Br \\ \vdots \\ H-B \end{array}$ → KOBALENTE (ludoa)
 ↳ Van der Waals (oso ahulak)